

Grzybowski, Michał Marian

Metryka urodzenia Ludwika Krzywickiego w zbiorach Archiwum Diecezjalnego w Płocku

Notatki Płockie 26/3-108, 17-18

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

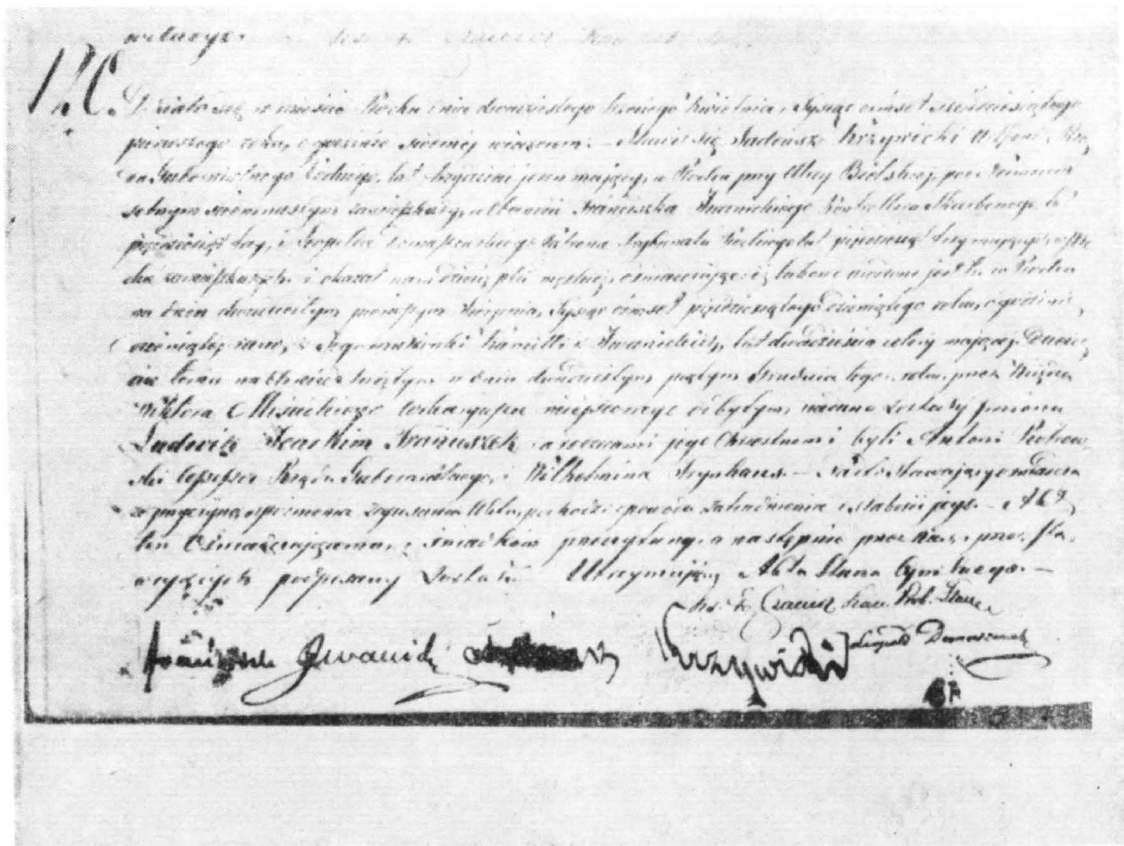
Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

METRYKĄ URODZENIA LUDWIKA KRZYWICKIEGO W ZBIORACH ARCHIWUM DIECEZJALNEGO W PŁOCKU

„Ludwik Krzywicki, najwybitniejszy polski socjolog, należy do najbardziej wykształconych i wszechstronnych umysłowości, jakie wydała kultura europejska ostatniego stulecia”. Tę wysoką ocenę wypowiedział biograf Krzywickiego Tadeusz Kowalik w jednej ze swoich publikacji¹⁾.

W tym roku w czerwcu minęło 40 lat od śmierci, tego wielkiego Polaka, którego wydała Ziemia Płocka. Warto w związku z tą rocznicą udostępnić Płoczanom wszelkie ślady, jakie wiążą się z tą postacią. Jednym z nich jest metryka urodzenia i chrztu Ludwika Krzywickiego zachowana w księgach metrykalnych przechowywanych dziś w Archiwum Diecezjalnym w Płocku, w tym mieście bowiem w rodzinie inteligentkiej, w domu przy ulicy Bielskiej nr 117, dnia 21 sierpnia 1859 r. przyszedł na świat. Chrzcist odbył się w parafii św. Bartłomieja.

Parafia ta (Fara) była przez wieki do 1929 r. jedyną parafią dla miasta Płocka i tam w kancelarii parafialnej sporządzane były wszelkie akta urodzonych, zaślubionych i zmarłych. Księgi metrykalne wzorowo prowadzone i dobrze zachowane są dziś cennym materiałem źródłowym nie tylko do badań demograficznych, ale także biograficznych i rodowych. Akt metrykalny L. Krzywickiego znajduje się w księdze formatu foliują i wymiarach 340×220 mm oprawionej w skórę, oznaczonej sygn. 25, zatytułowanej: Akta urodzonych w roku 1859—1862. Na stronie 268 znajduje się tenże akt oznaczony numerem 120. Ze względu na pewną jego nietypowość wypada podać kilka słów wyjaśnienia. Z zasady akt spisywano w dniu zgłoszenia i chrztu, co następowało bezpośrednio po urodzeniu. W wypadku Krzywickiego zaistniały szczególne okoliczności, które sprawiły, że te

Metryka Ludwika Krzywickiego zachowana w księgach zejścia w Archiwum Diecezjalnym w Płocku.

trzy daty: urodzenia, chrztu i spisania aktu były od siebie dość odległe, urodził się on bowiem 21 sierpnia 1859 r., chrzest natomiast odbył się 25 grudnia tegoż roku i wreszcie spisanie aktu nastąpiło dopiero 23 kwietnia 1861 r. Tak więc Ludwik Krzywicki w teży księdze urodzonych i ochrzczonych figuruje dopiero w 1861 r., gdzie na końcu umieszczone jest „Repertorium akt urodzenia 1861”, s. 338, pozycja 136. A oto pełny tekst aktu metrykalnego:

Działo się w mieście Płocku dnia dwudziestego trzeciego kwietnia osiemset sześćdziesiątego pierwszego roku, o godzinie siódmej wieczorem. Stawił się Tadeusz Krzywicki, urzędnik rządu gubernialnego płockiego lat trzydzieści jeden mający, w Płocku przy ulicy Bielskiej pod numerem setnym siedemnastym zamieszkały, w obecności Franciszka Iwanickiego kontrolera skarbowego lat pięćdziesiąt trzy i Leopolda Domaszewskiego patrona Trybunału płockiego lat pięćdziesiąt trzy mający w Płocku zamieszkały i okazał nam dziecię płci męskiej, oświadczając iż takowe urodzone

jest w Płocku na dniu dwudziestym pierwszym sierpnia tysiąc osiemset pięćdziesiątego dziewiątego roku, o godzinie dziewiątej rano z jego małżonki Kamalii z Iwanickich lat dwadzieścia cztery mającej. Dziecięciu temu na chrzcie świętym w dniu dwudziestym piątym grudnia tego roku przez księdza Wiktora Mościckiego wikariusza miejscowego odbytym nadane zostały imiona Ludwik Joachim Franciszek a rodzicami jego chrzestnymi byli Antoni Piotrowski asesor rządu gubernialnego i Wilhelmina Trynhaus. Nadto stawający oświadcza że przyczyna spóźnienia zapisania aktu pochodzi z powodu zatrudnienia i słabości jego. Akt ten oświadczającemu i świadkom przeczytany, a następnie przez nas i przez stawiających podpisany został. Utrzymujący Akta Stanu Cywilnego ks. Fr. Szanior, Franciszek Iwanicki, Leopold Domaszewski, Tadeusz Krzywicki.

PRZYPISY

1. T. Kowalik. Krzywicki. Warszawa 1965, s. 9.

